

SİVİL GLOBAL PROGRAMI | SEKTÖREL DİPLOMASİ KANALLARI

SAĞLIK DİPLOMASİSİ ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi) tarafından yüksek katılım ve yüksek başarı ile gerçekleştirilen “Global Sivil Diplomasisi İnşası Zirvesi **SİVİL GLOBAL 2016**” kapsamındaki “Sektörel Diplomasisi Kanalları” altında **21 Nisan 2016** tarihinde **İstanbul**’da yapılan “**Sağlık Diplomasisi Çalıştayı**”; Zirve’nin “**Potansiyelin Keşfi: Kapasite Yönetimi ve Derinleşme**” olarak belirlenen ana temasına hizmet edecek şekilde, uluslararası alanda işbirliği imkânlarının proaktif yaklaşımlarla geliştirilmesine çok yönlü faydalar ve önemli katkılar sunmak üzere oldukça verimli geçmiştir. İlgili uzmanlar, yetkililer, akademisyenler ve STK yöneticilerinin katılımı ile icra edilen Çalıştay’da öne çıkan tespit ve değerlendirmeler özetle aşağıda derlenmiştir:

1. Yakın geçmişte yaşanan küresel durgunluklar ve ekonomik krizlerden dünyanın birçok ülkesi ve bölgesi etkilenmiştir. Bu süreçlerde zarar gören siyasal istikrarı geri kazanıp muhafaza etmek ve ekonomiyi canlandırmak için yapılan girişimlerden biri de sektörel dönüşümdür. Bilhassa sağlık sektöründe ortaya çıkan potansiyel ve hareketlilik dikkat çekmektedir. Bu bağlamda sağlık alanının küresel bir yumuşak güç faktörü olduğu da gözden kaçmamalıdır.
2. Sağlık diplomasisi küresel sağlık uygulamaları atmosferini biçimlendirme ve yönlendirme amacıyla; kamu sağlığı, uluslararası ilişkiler, yönetim, hukuk ve ekonomi gibi pek çok disiplini bir araya getirmektedir. Sağlık, dış politika ve ticaret; sağlık diplomasisinin kesişim alanlarını teşkil etmektedir. İletişim imkânlarının artmasıyla sağlık alanında da pek çok yatırım gerçekleştirilmeye başlanmış; sağlık hizmetleri ve sağlık konusu küreselleşme sonucu uluslararası nitelik kazanmıştır.
3. Sağlık diplomasisi günümüzde, ulusal güvenlik, serbest ticaret ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi noktasında vazgeçilmez bir dış politika aracı hâline gelmiştir. İngiltere, Brezilya ve İsviçre gibi ülkeler; devlet politikalarını, “insan hakları” ve “küresel kamu yararına dayalı merkezî bir küresel sağlık stratejisi” ile uyumlu hâle getirmektedir. Küreselleşmenin sağlık üzerinde meydana getirdiği etkiler göz önünde bulundurulduğunda dış politika, uluslararası kalkınma, ticaret ve yatırım gibi alanların uyumlu hâle getirilmesinin kaçınılmazlığı daha iyi anlaşılmaktadır.

4. Sağlık ve dış politika arasındaki yakın ilişki DTÖ ve OECD gibi küresel örgütlerin de özel önem verdiği konular arasında yerini almıştır. Bu bağlamda ticaret ile küresel sağlık arasındaki ilişkilerin de ilgililer tarafından tam olarak anlaşılması gerekmektedir. Öte yandan, ulusal çıkarların gerçekleştirilmesi bağlamında küresel sağlık sorunlarının dış politika tarafından dikkatle izlenmesi gerektiği de açıktır.
5. Kamu sağlığı profesyonelleri ve diplomatların eş güdümlü oryantasyonunun yanı sıra STK'lar başta olmak üzere ilgili tüm tarafların bu faaliyet alanına anlamlı bir şekilde dâhil edilmesi ile kapasite inşasına gidilmesi ciddi bir zaruret arz etmektedir.
6. Sağlık diplomasisi dış politika araçlarından biri hâline gelmiştir. Küreselleşmenin sağlık üzerinde meydana getirdiği etkiler göz önünde bulundurulduğunda dış politika, uluslararası kalkınma, ticaret ve yatırım gibi alanların küresel meselelerle uyumlu hâle getirilmesinin kaçınılmazlığı daha iyi anlaşılmalıdır.
7. Sağlık herkes için ve bütün dünya için önemlidir ama ana konu dünyada sağlığın daha sağlıklı hâle gelmesi ve sivil halkların, STK'ların bu konuda birbirlerine daha fazla destek verebilmeleridir. Uluslararası örgütlerin daha aktif çalışmaları ve bunların aktif çalışabilmeleri için STK'ların onları biraz daha fazla zorlayabilmeleri gerekmektedir.
8. Türkiye'de sağlık turizmi uzun zaman değerlendirilmemiş, dikkat edilmemiş bir alandır. Sağlık turistlerinin birer sağlık elçisi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Son 4-5 yıla kadar devletin bu konuyu sahiplendiğine dair bir gösterge olmasa da Sağlık Bakanlığı sistematik oluşturmak için konu üzerinde çalışmaktadır.
9. Bütün dernekler, STK'lar, bakanlıklar kendilerine has stratejilerle hareket etmektedir. Bu nedenle de verim sağlanamamaktadır. Halbuki yapılan işlerin müşterek hâle getirilip, uyumlu bir şekilde ortak bir güç hâline getirilmesi durumunda daha verimli, nitelikli ve ahenkli işlerin ortaya çıkması beklenmektedir. Bütünlük olmaması nedeniyle özellikle yurtdışında sağlıkla ilgili bir çalışma yapıldığında, bu çalışmayı yapan kurum yada kişi Türkiye'yi temsil etmiş olmaktadır. Bu da bütünlüğün ve ahengin elzem olduğunun bir göstergesidir.
10. Sağlık sektörü bir yandan da ülke markası oluşturulması konusunda önemli role sahiptir.
11. Bölge ve şehirlerin değerlendirilmesi gerekmektedir. STK'lar sağlık turizmi için şehirler hakkında veri oluşturmalıdır. Beklenmedik yerlerden üstün sonuçlar almak mümkündür.

12. Türkiye, dünyanın dört bir tarafındaki zor durumda bulunan ülkelerde hastaneler açmış, doktorlar göndermiştir. Türkiye insani yardım konusunda “alan el” iken “veren el” konumuna yükselmiştir. Bu nedenle uluslararası prestiji üst seviyelere varmıştır.
13. Sağlık diplomasisi teması içinde yeniden tanımlanacak dış yardım stratejisinde ise; hastane yapımı, ilaç ve teçhizat gönderimi, ihtiyaç duyan ülkelerin doktorlarının eğitimi ve diğer ülkelere gönderilmesi gibi enstrümanlar dışında karşılıklı bağımlılığı pozitif olarak derinleştirecek ilgili ülkelerin sağlık sektörlerinin sistematik dönüşümünü sağlayacak yapısal projelere yönelmesi gerekmektedir.
14. Yurtdışında yardımlar yapılırken aynı zamanda yurt içinde de her yere hastaneler açılmakta ve sağlık sektörüne yoğunlaşmaktadır. Yurt içi ve yurt dışı çalışmalarıyla beraber Türkiye’de sağlık sektörünün tecrübesi giderek artmaktadır.
15. Türkiye’nin gerek yurtiçinde gerekse yurtdışındaki insani yardım ve sağlık sektöründeki yatırımları ve çalışmaları oldukça başarılı bir şekilde devam etse de ihtiyaç duyulan en önemli şey reklamdır. Uluslararası alanda Türkiye tanıtıma önem vermelidir.

21 Nisan 2016, İstanbul

